

Psychisch lijden

Onzichtbaar en onbegrepen

De duisternis bestrijdt men met het licht

Niet met het zwaard

Balthazar Gracian

Mark Kinet

www.markkinet.be

Huisarts

- Vaak niet objectiveerbare klachten
- Subjectief: rugklachten
- Holistische benadering
- Historische en actuele context
- Integratie
- Patiënt vs ziekte
- Wiens vs welk voorschrift?
- Vertrouwensarts

Lichamelijk vs psychisch lijden

- Verzorgen vs verbergen
- Begrip vs veroordeling
- Objectief vs subjectief
- Zichtbaar vs onzichtbaar
- Gelovig vs ongelovig
- Kliniek van de blik vs kliniek van het oor
- Universele vs particuliere oorzakelijkheid

Spagaat van de psychiatrie 1

- Toegepaste natuurwetenschap
- Maar: natuur vs cultuur
- Niet veterinair!
- Mens vs dier. Twee met natuur
- Vrijheid of exces. Ongezond!
- Historiciteit beschaving en opvoeding
- Biopsychosociaal
- Altijd aanleg, gehechtheid EN geschiedenis

Spagaat van de psychiatrie 2

- Dilthey: verklaren vs begrijpen
- Cijfers vs ontcijfering
- Tellen vs vertellen
- Teken vs betekenis
- Logica vs psychologica
- Medisch vs psychisch symptoom
- Lijdend voorwerp vs subject
- Patiënt passief vs actief

Problemen psychiatrie

- Ziek vs gezond
- Normaal vs abnormaal
- Categorieel vs dimensioneel
- Brein vs geest
- Statisch vs dynamisch
- Mythes rationeel, gezondheid, kennis
- Onzichtbaar want verborgen
- Onbegrepen door patiënt en > omgeving

Nature vs nurture

- Genetica vs epigenetica
- Gehechtheid en mentalisatie
- Protectie vs risico
- Transgenerationeel
- Neuroplasticiteit
- Impliciet vs expliciet geheugen
- Onzichtbare bril
- Onbewuste voor bewuste!

Biopsychosociaal 1

- Aanleg en aandrift, genen en temperament
- Evolutie- en neurobiologie
- Stress en resiliëntie
- Wat maken we ervan
- Multimodale behandeling
- Farmacotherapie
- Psychotherapie: aspecifiek vs specifiek
- Omgevingsmanagement

Biopsychosociaal 2

- Temperament, omgeving, verhaal
- Hulpeloosheid en afhankelijkheid
- Gezin vs maatschappij
- Appel en antwoord
- Kinderen van onze ouders en van onze tijd
- Zich herhalende gevoelens/gevoeligheden
- In therapie live on stage
- Aristoteles: We zijn wat we herhaaldelijk doen
- Heraclitos: Karakter is noodlot

Psychotherapie: specifieke factoren

- Dodo Bird Verdict
- Isomorf moeder-kind relatie
- Empathie, spiegeling, markering
- Soliditeit, consequentie
- Begrijpen en begrenzen
- Gehechtheid en mentalisatie
- Ontwikkelingsobject en –hulp
- Mentale processen vs inhouden

Psychotherapie: specifieke factoren

- Samenhangende kaart(en)
- Verleden vs verhaal
- Herhaling: overdracht
- Trauma en metastasen
- Afweer en weerstand
- Ethiek neutraliteit. Slim van domme
- Onthouden van voorschrift
- Eigen keuzes. 50 ways to leave your lover!

Tegenpolen qua psychisch lijden

- Actuaalpathologie vs psychopathologie
- Elle pense, donc je suis!
- Traumatische vs gebonden angst
- Rauwe drift vs creatie van symptoom
- Hypotrofie vs hypertrofie
- Constructie vs deconstructie en reconstructie
- Who cannot contain themselves
- Ambulant vs residentieel

Neurose

- Functioneren vs beleven
- Onzichtbaar en onbegrepen
- Inbeelding en verbeelding vs comedie
- Te moeilijk/ingewikkeld
- Wat in hoofd? Neuro vs psycho.
- Weten en willen vs kunnen en durven
- Remming
- Schaamte en schuld
- Balthazar Gracian

Trauma

- Grieks: wonde
- Vers of oud
- Levensgebeurtenis vs trauma
- Begrijpelijk? Voor iedereen anders
- Wanneer verwerkt?
- Rauw vs vertering
- Dreiging vs veiligheid
- Metastasen al dan niet ingebakken
- Binnen of buiten vertrouwensrelatie

Borderline

- Hevige wisselende gevoelens
- Liefde en haat
- Idealisatie en devaluatie
- Doen vs denken
- Evacuatie vs mentalisatie
- Ontremming
- Splitsing, actueelpathologie, trauma
- Volhouden goede en kwade/slechte dagen
- Therapeutische shopping vs vertrouwensband

Depressie

- Majeure (recidiverende) depressie
- Geen biomarkers. Circumstantial evidence
- Vitale kenmerken
- Familiaal psychiatrische antecedenten
- Psychotische verschijnselen
- Endogeen, exogeen, psychogeen, onbewust
- Farmacotherapie
- Psychoeducatie
- Psychotherapie

Dysthyme stoornis

- Voor, na, naast of onder majeure
- Biologisch bijrol, psychotherapie hoofdrol
- Psychodynamiek en psychogenese
- Neurotisch: conflictmodel
- Verlating: defectmodel
- Narcistisch: dysregulatie zelf(waarde)gevoel
- Verlies, rouw, krenking
- Wat herhaald wordt moet herinnerd worden

Behandeling psychisch lijden

- Zorgen, beveiligen, begrijpen en begrenzen
- Borderline: veiligheid, constantie en soliditeit
- Neurose: overzicht en inzicht
- Cut the crap. Herhaalde (over)gevoeligheden
- Trauma: vertering en verdediging
- Cave: ingebakken en metastasen
- Depressie: zorg, farmacotherapie
- Psychoeducatie en psychotherapie

Therapeutische rol huisarts

- Herkenning en erkenning
- Professioneel hanteren therapeutische relatie
- Psychotherapie voor farmacotherapie
- Aspecifiek: luisteren, afstemmen, onderzoeken
- Steun: zorg voor de baby in de patiënt
- Steun: kooi de terrorist in de patiënt
- Steun: coach de volwassene in de patiënt
- Bewaak eigen grenzen en die van de patiënt
- Samenwerking psycholoog en psychiater

Naar de psychiater?

- Grensverlies
- Zich niet meer kunnen houden
- Regel van drie
- Errare humanum, perseverare diabolicum
- Werkonbekwaamheid
- Strategische keuzes
- Onvoldoende of tijdelijk resultaat
- For people who can not contain themselves